

спрямоване на створення правових, соціальних і економічних передумов для залучення коштів у реальний сектор економіки, що сприятиме економічному зростанню країни.

Науковий керівник : ас. кафедри господарського права Національного університету «Юридична академія України» імені Ярослава Мудрого Шовкопляс Г.М.

Література :

- 1) Ромашко О. Ю. Регулювання міжнародних фондових ринків: навч. посібн./ О. Ю. Ромашко. – К.: КНЕУ, 2000. – с.41
- 2) Муравйов К.В. Правове регулювання ринку цінних паперів : навч. Посібник/ К.В. Муравйов, О.В. Субочев, В.В.Токар – К. : « Центр учбової літератури», 2012. – с.13
- 3) Пашнина О. Перспективи фондового ринка України/О. Пашнина//Акціонерний вісник – Україна. – 2008. – № 3: [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <http://vestnikao>
- 4) Закон України Про цінні папери та фондовий ринок: Закон України від 21.02.2006 р. // Відом. Верхов. Ради України – 2006 - №31 - ст.268.
- 5) Собкевич О.В. Фондовий ринок та посилення його ролі в економічному розвитку України/О.В. Собкевич [Електронний ресурс]. – Режим доступу – <http://www.inventure.com.ua/>.
- 6) Терещенко Г.М. Концептуальні засади державного регулювання фондового ринку / Терещенко Г.М.//Фінанси України : журнал. – 2011. - №2. – С.102 – 103.

**АКТУАЛЬНІ ПИТАННЯ ПОДАННЯ ЗУСТРІЧНОГО ПОЗОВУ В
ГОСПОДАРЬКОМУ ПРОЦЕСІ**

Ропавка Анна Володимирівна

*студент-магістр юридичного факультету
Харківського національного університету
імені В. Н. Каразіна
e-mail: annushka3101@yandex.ru*

Ключові слова: господарський процес, відповідач, позивач, зустрічний позов, первісний позов.

Відповідач має право, на підставі ст. 60 ГПК України, до початку розгляду господарським судом справи по суті, подати до позивача зустрічний позов для спільного розгляду з первісним позовом (позовом, який подав позивач).

Зустрічний позов має бути взаємно пов'язаний з первісним. Подання зустрічного позову проводиться за загальними правилами подання позовів. На зустрічний позов поширюються норми щодо: претензійного (досудового) порядку врегулювання спору у випадках, передбачених законодавством; сплати судового збору; вимог до позовної заяви; відмови в прийнятті та поверненні позовної заяви тощо. Зустрічний позов може бути поданий тільки в господарський суд першої інстанції.[7, с. 83]

В теорії та практиці господарського процесу зустрічний позов являється загальновизнаним засобом захисту відповідача проти первісного позову. В той же час, більшість принципових питань, пов'язаних з його поданням і розглядом, продовжує залишатись спірними і недостатньо опрацьованими на відміну з проблемами позову та позовної форми захисту прав позивача. [4, с.88]

Зустрічний позов – самостійна позовна вимога. Заявлена відповідачем в уже виниклому судовому процесі для спільного розгляду з первісним позовом у цілях захисту своїх інтересів. Подання зустрічного позову в уже виниклому процесі сприяє виконанню принципу процесуальної економії.

Необхідність зв'язку між зустрічним і первісним позовами не позбавляє певного самостійного характеру зустрічний позов. Оскільки зустрічний позов має самостійний характер, тому суд зобов'язаний у рішенні вказати результати розгляду кожного з позовів, тобто вирішити зустрічний позов і в тому разі, якщо з первісного позову рішення не приймається. [2, с. 153]

У юридичній літературі звертається увага на зв'язок зустрічного та первісного позовів. На думку авторів науково-практичного коментарю, зв'язок зустрічного позову з первісним можливий у різних формах. Зустрічний позов може бути поданий на той самий матеріальний об'єкт, що й первісний. Наприклад; первісному позову про усунення перешкод користування правом власності протиставляється аналогічна зустрічна позовна вимога. Зустрічний позов може бути пов'язаний з первісним позовом обставинами виникнення незалежно від різних умов вимог. Так, позову покупця про стягнення штрафу за несвоєчасну поставку продукції може бути протиставлений зустрічний позов про стягнення вартості відвантаженої продукції, від сплати якої позивач відмовляється, обґрунтовуючи це втратою інтересу до неї через несвоєчасну поставку.[5, с.137]

Зв'язок зустрічного позову з первісним, на думку інших авторів, може бути зумовлений різними причинами і, відповідно, мати різний зміст:

- відповідач протиставляє вимогам позивача однорідну вимогу, строк якої настав, пред'являючи її для заліку первісної вимоги;
- задоволення зустрічного позову виключає повністю чи частково задоволення первісного позову;
- закон припускає й інші випадки взаємного зв'язку між первісним і зустрічним позовами, якщо їх спільний розгляд призведе до більш швидкого й правильного вирішення спору. [6, с. 135]

У практиці господарського судочинства відсутність обмежень для подання зустрічного позову в ході вже розпочатого господарського процесу дає відповідачу можливість необґрунтовано затягувати терміни розгляду первісного позову. Зокрема, позивач, одержавши зустрічний позов на одному з останніх судових засідань, відчуватиме дефіцит часу для підготовки заперечень за ним, якщо зацікавлений вирішити спір у цілому в межах загальних строків, встановлених ст. 69 ГПК України. В аналогічній ситуації може опинитися й господарський суд, якому також знадобиться час для вивчення нових вимог і доказів, особливо, якщо справа є складною. А оскільки чинне законодавство не регламентує ні строки, ні кількість зустрічних позовів, що можуть бути заявлені в межах одного судового засідання, відповідач має можливість заявити їх не відразу, а послідовно, затягуючи тим самим розгляд первісного спору. [3, с.213]

В.В.Новицький відзначає, що цілі подання зустрічного позову не відрізняються від цілей звичайного позову. Його основною матеріальною ціллю також можна вважати виконання позивачем по первісному позову обов'язку, який витікає зі спірного правовідношення, а основною процесуальною ціллю – отримання судового рішення. Але в той же час подання зустрічного позову має цілий ряд процесуальних особливостей, обумовлюючих виникнення додаткових специфічних процесуальних цілей. Питання про процесуальні цілі є неоднозначним, оскільки цілі зустрічного позову можна розглядати як з позиції відповідача(приватна позиція), так і з позиції суду (публічна позиція), які далеко не завжди співпадають.

В наш час в літературі можна виділити три основних підходи до встановлення цілей подання зустрічного позову.

Прибічники першого, найбільш поширеного, підходу, вважають, що при поданні зустрічного позову відповідач ставить перед собою двоєдину ціль – захист свого порушеного чи оспорюваного права і захист проти вимог позивача. На їх думку, зустрічний позов подається для того, щоб «паралізувати» позов повністю чи частково.

Прибічники другого підходу також вважають, що сенс спільного розгляду первісного та зустрічного позовів полягає у більш швидкому і правильному розгляді спору. Однак більшість науковців з таким висновком не погоджуються. По-перше, вказана ціль носить декларативний характер, а для відповідача недостатньо знати тільки те, що спільний розгляд справи буде швидким і правильним. По-друге, спільний чи окремий розгляд позовів не може і не повинно впливати на прийняте рішення, оскільки воно ґрунтується на нормах матеріального, а не процесуального права. По-третє, в більшості ситуацій можливість винесення суперечливих рішень в залежності того розглядався зустрічний позов разом із первісним чи окремо, означає лише одне – в одному із випадків були неправильно застосовані норми матеріального права.

Прибічники третього підходу в тій чи іншій мірі об'єднують в одне ціле положення двох інших підходів. Так, М.Й.Штефан крім двоєдиної цілі, також вказує, що зустрічний позов полегшує розгляд взаємних вимог сторін, виключає можливість для позивача запобігти одночасному задоволенню справедливих вимог відповідача, сприяє економії процесуальних засобів, дає суду можливість правильніше та всесторонньо вивчити взаємовідносини сторін, а також виключає можливість винесення протилежних рішень.

Виходячи із вищесказаного Новицький В.В. робить наступні висновки:

1. Пропонується розглядати цілі подання зустрічного позову не абстрактно, а з позиції відповідача та з позиції суду;
2. При поданні зустрічного позову кожний із вказаних суб'єктів господарського процесу може одночасно переслідувати декілька цілей;
3. З позиції відповідача, основною процесуальною ціллю являється одночасний захист його порушеного чи оспорюваного права і захист від заявлених позовних вимог, а допоміжною - можливість ліквідації всіх спірних питань між ним та позивачем в одному господарському процесі;
4. Відповідач захищаючись від первісного позову, не завжди зацікавлений в якнайшвидшому завершенні господарського процесу, навіть коли безперспективність справи для нього очевидна;
5. З позиції господарського суду, основна процесуальна ціль – можливість досягнення процесуальної економії за рахунок одночасного розгляду одразу двох справ при винесенні одного судового рішення, допоміжна – можливість більш повного врахування правових відносин сторін при розгляді спору. [4, с.89-93]

Тобто спільний розгляд первісного і зустрічного позовів має як позитивні, так і негативні аспекти. Позитивні аспекти полягають в тому, що зустрічний позов забезпечує відповідачу захист його самостійного права і охоронюваного законом інтересу проти пред'явленої до нього вимоги позивача; полегшує розгляд взаємних вимог сторін і сприяє всебічному дослідженню дійсних обставин по справі; надає можливість поєднання в одному провадженні двох вимог, що сприяє економії процесуальних засобів, дослідженню взаємовідносин сторін; усуває можливість прийняття протилежних рішень і цим самим створює умови для найбільш повного захисту суб'єктивних майнових і особистих немайнових прав та інтересів сторін.

До негативних аспектів відноситься: використання зустрічного позову для затягування і ускладнення процесу розгляду первісного позову. Якщо господарський суд виявить можливість таких наслідків, він вправі відхилити прийняття зустрічного позову до свого провадження, роз'яснивши відповідачу право на пред'явлення такого позову окремо.[1, с. 126-127]

Науковий керівник: д.ю.н., проф. Руденко М.В.

Список використаної літератури:

1. Боровик С.С., Джунь В.В., Мудрий С.М. Захист прав суб'єктів господарювання в арбітражних судах України. – К.:Оріяни, 2001.- 228 с.;

2. Ніколенко Д.М. Господарське процесуальне право України: Підручник. - Одеса: Фенікс, 2011. – 512 с.;
3. Новицький В.В. Терміни пред'явлення зустрічного позову та критерії їх встановлення// Вісник господарського судочинства. – 2003. - № 4. С.211-215;
4. Новицький В.В. Цели предъявления встречных исков в хозяйственном процессе// Юридический вестник. – 2004. - №4. С.88-94;
5. Притика Д.М., Тітов М.І., Гайворонський В.М. Господарський процесуальний кодекс України: Науково-практичний коментар. 5-е вид., перероб. та доп. Харків: Консум, 2005. - 304 с.;
6. Чернадчук В.Д., Сухонос В.В., Нагребельний В. П., Лук'янець Д. М. Господарське процесуальне право України: Підручник для студентів вищих навч.закладів.- Суми: Університетська книга, 2006. – 331 с.;
7. Шелухін М.Л., Зубатенко О.М. Господарське процесуальне право: навчальний посібник для студентів вищих навчальних закладів.- Київ: Центр навчальної літератури, 2006. – 260 с.;

РЕЖИМ ОХОРОНИ ДЕРЖАВНОГО КОРДОНУ, ЯК СКЛАДОВА АДМІНІСТРАТИВНО-ПРАВОВИХ РЕЖИМІВ

Ростовська Карина Валеріївна

кандидат юридичних наук

старший викладач кафедри

державно-правових дисциплін

Харківського національного університету

імені В.Н.Каразіна

e-mail: karina.rostovskaya@yandex.ua

Ключові слова: режим, адміністративно-правовий режим, паспортизація, реєстрація, державний кордон.

Перш за все необхідно проаналізувати терміни «режим», «адміністративно-правовий режим».

За етимологією термін “режим” (лат. regimen) у буквальному перекладі з латинського означає управління. Визначення цього поняття у довідковій літературі не однозначне. Слово режим може вживатися в кількох значеннях - точно встановлений розпорядок чого-небудь; умови діяльності, роботи, існування чого-небудь; державний лад, спосіб правління [1].

Під адміністративно-правовими режимами слід розуміти врегульовану нормами права сукупність адміністративно-правових способів, засобів та прийомів регулювання, за допомогою яких здійснюється вплив на конкретні суспільні відносини або об'єкти з метою їх упорядкування.

Дослідивши всі види адміністративно-правових режимів можна зробити висновок, що адміністративно-правові режими паспортизації та реєстрації фізичних осіб є звичайними, так як їх функціонування здійснюється в повсякденних умовах; постійними, так як діють незалежно від будь-яких чинників; такими, що діють як на всій території України, так і в окремих регіонах; забезпечують стабільність держави, національну та громадську безпеки.

Складовою частиною адміністративно-правових режимів паспортизації та реєстрації фізичних осіб є: 1. режим державного кордону; 2. прикордонний режим; 3. режим у пунктах пропуску через державний кордон.

Необхідно також згадати про режим охорони державного кордону. Будь яка держава забезпечення своєї безпеки починає з державного кордону [2]. Суверенітет України